

COMMENTAAR GEEN MOREEL KOMPAS

BART STURTEWAGEN

Je kan niet zeggen dat het parlement zijn rol niet heeft gespeeld. Minister van Overheidsbedrijven Jean-Pascal Labille kreeg van de oppositie best wel vragen over het voorheen onbekende deel van de verloning van de nieuwe ceo van Belgacom. Wie er in de regering van wist en of dat wel in overeenstemming was met wat hijzelf en premier Di Rupo eerder hadden verklaard over een absoluut loonplafond van 650.000 euro. Zelfs vanuit de meerderheid kwamen er opmerkingen. Een getelefoneerde vraag van de PS, de partij van de minister, en ook een echte vanwege Open VLD om inzage te verkrijgen in het totale loonpakket, dus ook het deel waar de minister niet voor verantwoordelijk zegde te zijn. Formeel deed iedereen wat van hem of haar mocht worden verwacht.

Het resultaat van het debat in de Kamer gisteren is niettemin bitter teleurstellend. Niet omdat het hoofd van de minister niet heeft gerold. Het is misschien zelfs futiel om het ontslag te eisen van een man die niet verkozen is en dat ook na volgende verkiezingen niet wenst te zijn. Het deprimerende is dat het parlement geen vat krijgt op zo'n man, ook niet als het zonneklaar is dat hij de volksvertegenwoordiging heeft voorgelogen. Zelfs de oppositie scheen niet echt te geloven in haar kansen om de PS'er aan het wankelen

te krijgen. De kritische woorden waren de juiste, maar ze misten het vuur van de overtuiging. Zo diep is de politieke wereld doordrongen van de wetenschap dat in dit vergreidelde land een minister slechts valt als zijn partij hem niet meer steunt of als hij zelf de handdoek in de ring gooit, dat men het niet eens meer echt probeert.

Minister valt slechts als zijn partij hem niet meer steunt of als hij handdoek gooit

Maar dat is geen politieke wet. Het is hooguit een beschamende vaststelling, een ingesleten gebruik. Het biedt geen moreel kompas. Een cruciale democratische instelling als het parlement verliest zijn betekenis als het dit niet kan handhaven: wat op de tribune wordt gezegd door een regeringslid, mag gekleurd zijn, subtiel onvolledig of handig verfraaid. Maar het kan niet loodrecht staan op de waarheid. Dat was hier nochtans overduidelijk het geval. En iedereen weet het.

De mislukking van dit debat vormt een bepalend moment in de parlementaire geschiedenis. Het is geen kwestie van overtuiging of van smaak. Het gaat om de essentie. Deze instelling is geroepen om namens de natie op de anders almachtige regering toe te zien. Als zij verstek laat gaan, valt de bodem uit de democratie. Ze is dan reddeloos overgeleverd aan haar doodgravers, de cynici. Die staan grijnzend aan de kant en zeggen: 'zie je wel?'

BUITENLAND

'Exit uit de Europese Unie levert geld op'

17

MEDIA

De vaste buitenland-correspondent is dood

D5

SPORT

Seppe Smits moet zich zaterdag twee keer overtreffen

36

OPINIE

'Het blijft een verdienste van Labille dat Leroy nog maar een derde verdient van wat Bellens kreeg'

MARC HOOGHE vindt niet dat er koppen moeten rollen, ondanks de 'halve waarheid' van de minister.

38

BRENGEN MEER OP IN BUITENLAND

Tekort aan honderden medicijnen

Op dit moment alleen al zijn er problemen met zo'n 150 medicijnen. © BSIP/Reporters

Door problemen met de productie of de bevoorrading zijn elk jaar honderden geneesmiddelen onbeschikbaar voor Belgische patiënten. Daardoor kwam de volksgezondheid vorig jaar veertien keer in gevaar, zegt het Federaal Geneesmiddelenagentschap, bijvoorbeeld omdat het om een specifieke chemotherapie ging. Een van de problemen is de prijs: de geneesmiddelen brengen vaak meer op in het buitenland.

VAN ONZE REDACTEUR
KOEN BAUMERS

BRUSSEL | Slecht nieuws voor patiënten die geopereerd zijn voor borst- of leverkanker en nu nog om de vier weken naar het ziekenhuis moeten voor chemotherapie. Door een productiefout zijn er te weinig ampules met mitoxantrone, een geneesmiddel dat nodig is om herval te voorkomen. Het probleem wordt ten vroegste volgen-

de week opgelost. 'Zo'n tekort in de stocks is heel vervelend', zegt dokter Simon Van Belle, diensthoofd Oncologie aan het UZ Gent. 'Een patiënt die chemotherapie volgt, kan je niet zomaar een nieuw middel geven. Het probleem is dat de geneesmiddelen bij een tekort vaak rechtkomen in landen waar ze méér opbrengen. En België is nu eenmaal niet een van die duurere landen.'

533 meldingen

Het tekort van het kankermedicijn is maar één voorbeeld. De farmaceutische bedrijven hebben vorig jaar 496 keer gemeld aan het Federaal Agentschap voor Geneesmiddelen en Gezondheidsproducten (FAGG) dat een van hun geneesmiddelen niet meer verkrijgbaar was of tijdelijk uit voorraad.

In 2012, het eerste jaar waarin het meldingssysteem op poten stond, waren er 533 meldingen. Op dit moment alleen al zijn er problemen met zo'n 150 medicijnen. 'Meestal zijn er alternatieven beschikbaar of is er nog voldoende stock in de apotheek', luidt het bij het FAGG. 'Maar elk jaar zitten we toch zo'n vijftien keer met een groot probleem voor de volksgezondheid omdat een middel niet beschikbaar is. Het gaat meestal om geneesmiddelen tegen kanker en infecties.'

Want een gewone pijnstiller of keelpastille mag dan wel gemakkelijk te vervangen zijn door een ander middel, bij de zeldzame geneesmiddelen - die vaak tegen de zwaarste aandoeningen helpen - zijn de alternatieven niet zo dik gezaaid.

Winst maken

En dat zijn dan nog alleen de problemen bij de farmabedrijven zelf, door een fout in de productie of een grondstof die niet beschikbaar was. Daarbovenop duikt elk jaar nog een onbekend aantal andere tekorten op. Soms produceren de farmaceutische bedrijven wel voldoende, maar loopt het mis bij de verdeling. 'Het is een lucratieve business', zegt Jan Depoorter van Apothekersbond APB. 'In België brengen de geneesmiddelen minder op dan in sommige andere landen, waardoor de geneesmiddelen worden weggezogen naar de landen waar ze duurder zijn. En dat komt de volksgezondheid niet ten goede.'

Bij zo'n tekort dreigt een kettingreactie. Er zijn de farmaceutische bedrijven zelf die beslissen om een middel in sommige landen niet te commercialiseren. Er is de groothandel, die de medicijnen kan exporteren. En er zijn de apotheken, die beginnen te hamsteren wanneer een tekort dreigt. Bij de ziekenhuisapotheek van het

Farmakoepel: 'Heel moeilijk probleem'

De farmaceutische sector erkent de moeilijkheden. 'Het is een heel moeilijk probleem, om verschillende redenen', zegt Ann Adriaensens, directeur Volksgezondheid bij pharma.be, de koepel van de geneesmiddelenindustrie in ons land. 'Een tekort aan een bepaald medicijn kan heel veel oorzaken hebben. Omdat farmabedrijven hoogtechnologische geneesmiddelen ontwikkelen, worden we soms geconfronteerd met onvoorspelbare productie- of bevoorradingsproblemen.' Pharma.be erkent ook dat het prijsverschil met andere landen tekorten kan veroorzaken door

parallele export. 'Er is daarover in het verleden vaak met een beschuldigende vinger naar elkaar gewezen, maar we hebben nu binnen pharma.be een *taskforce shortages* opgericht om samen met de groothandelaren en de apothekers naar oplossingen te zoeken. Maar een oplossing is niet eenvoudig: er is vrij verkeer van goederen in Europa en geneesmiddelen moeten dus vrij circuleren. Iedereen binnen de distributieketen moet zijn verantwoordelijkheid nemen: het is onze gezamenlijke plicht om ervoor te zorgen dat de geneesmiddelen er altijd zijn als de patiënt ze nodig heeft.' (kba)

UZ Gent is te horen dat het aantal stockbreuken de laatste tijd serieus gestegen is. 'We moeten dan op zoek in het buitenland, waar we de geneesmiddelen tegen veel hogere prijzen moeten overkopen. Daarmee verliezen we ook veel tijd', klinkt het.

'Onaanvaardbaar'

'Het is onaanvaardbaar dat we zo moeilijk aan sommige specifieke

10 probleemgevallen

SERETIDE: verstuiver tegen astma. 'Zeer specifiek en niet te vervangen, maar wel zeer moeilijk te verkrijgen', zegt Jan Depoorter van de Apothekersbond.

PENTOTHAL: van de markt gehaald door de fabrikant. Te vervangen door gelijkwaardig geneesmiddel dat bedoeld was voor de Spaanse markt.

KETALAR: verdovingsmiddel voor patiënten met zeer zware brandwonden. Door productieproblemen heeft Pfizer 'te weinig voorraad om aan de wereldwijde vraag te voldoen'.

AUGMENTIN EN AMOXICLAV SANDOZ: antibioticum tegen onder meer longontsteking, de ziekte van Lyme. Door productieprobleem krijgen apothekers nu loten die bedoeld waren voor Nieuw-Zeeland.

SYNACTHEN: nodig om de werking van de bijrijerschors te onderzoeken en voorgeschreven voor MS-patiënten. Het bedrijf wil het door een productieprobleem tijdelijk niet meer op de Belgische markt verkopen, waardoor het ingevoerd moet worden.

STAPHYCID: onder meer tegen huidinfecties, angina en geïnfecteerde brandwonden. De nieuwe fabrikant brengt het in België niet meer op de markt, waardoor het ingevoerd wordt.

PHOCYTAN: gebruikt in infuus bij bijvoorbeeld patiënten met zware brandwonden. Door een productieprobleem verkoopt het bedrijf het middel niet meer in België, waardoor het wordt ingevoerd.

ELTHYRONE: behandelt storingen van de schildklier. Is volledig van de markt gehaald, maar het is sterk afgeraden om tijdens een behandeling over te schakelen op een ander geneesmiddel.

MITOXANTRONE: chemotherapeutisch middel tegen leukemie of uitgezaaide borst- en leverkanker. 'Niet meer leverbaar door een productiefout, wat problemen veroorzaakt', zegt kankerspecialist Simon Van Belle.

DIPIDOLOR: gebruikt als verdovingsmiddel bij een operatie. 'Was afgelopen maand moeilijk te verkrijgen', zegt het UZ Gent. (kba)

DS ONLINE

Acht memorabele momenten van de Olympische Winterspelen.

Bekijk ze op www.standaard.be/winterspelen

MOMENT !

De goede nieuwe tijd

HILDE VAN DEN EYNDE

Er valt heel wat goeds te zeggen over voortschrijdend inzicht. Wat hebben we vandaag geleerd dat we gisteren nog niet wisten?

Ik kijk daarom bij tijd en wijle graag even over mijn schouder, zo ver mogelijk mijn eigen verleden in. Vaak is het dan moeilijk om de ogen niet meteen weer geschrokken dicht te doen. Waar de generatie van mijn ouders niet mee wegwam, diep in de jaren zestig!

Vol gas over de snelweg rijden, in auto's zonder kreukelzone of veiligheidsgordels of airbags, het nageslacht losjes over de achterbank gedrapeerd. Vruchtverkeer dat dag en nacht door het dorp denderde, zestig kilometer per uur over het zebrapad voor de school. Sigaretten opsteken wanneer dat hen bliefde: op kantoor, in de trein, in het

vliegtuig, op restaurant. Wat zijn we erop vooruitgegaan, de voorbije halve eeuw. Maar inzichten blijven voortschrijden, en daarom beeld ik me bij tijd en wijle ook gaarne in hoe de generatie van mijn kinderen op haar jeugd zal terugkijken. Waarvan zal zij straks denken: hoe was het in 's hemelsnaam mogelijk, toen? Dat tabak vrij verkrijgbaar was op elke straathoek, misschien, ook al was die bewezen levensgevaarlijk? Dat wij het waagden om onze kroost zonder een vierpuntsveiligheidsharnas en crashhelm in de wagen te zetten? Of dat wij het bestonden om honderden zonder muilkorf op straat te laten lopen, enkel vertrouwend op een slappe leiband in de hand van een hooggehaakt bazinnetje om te verhoeden dat ze onze kinderen aan flarden zouden scheuren?